

Beata Anna Orłowska

doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki

miejsce pracy: PWSZ im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

telefon służbowy: 95-7-36-36-10

e-mail: borlowska@pwsz.pl

poddyscypliny naukowe: pedagogika międzykulturowa, pedagogika społeczna, dydaktyka ogólna, etnopedagogika

rozprawa doktorska: *Świadomość ekologiczna jako problem edukacji szkolnej* (promotor prof. zw. dr hab. Robert B. Woźniak; recenzenci: prof. dr hab. Jan Żebrowski – Uniwersytet Gdański, dr hab. Stanisław Wawryniuk prof. US. – Uniwersytet Szczeciński).

zainteresowania naukowe: edukacja i wychowanie dzieci z mniejszości narodowych i etnicznych, kształtowanie tożsamości u przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, edukacja regionalna

doświadczenie organizacyjne i działalność w środowisku naukowym (wybór):

1992 – 2001 – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Krajeńskich, stanowisko pedagog oraz prowadzenie zajęć w ramach Świetlicy Terapeutycznej dla dzieci z rodzin patologicznych i niewydolnych wychowawczo.

2001 – nadal - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, wykładowca.

2002 – nadal – Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wielkopolskim (prowadzenie zajęć na kursach doskonalących i studiach podyplomowych z przygotowania pedagogicznego: Dydaktyka ogólna).

2009 - 2011 - Punkt Konsultacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego w Gorzowie Wielkopolskim – kierunek pedagogika, wykładowca (prowadzone przedmioty: seminarium magisterskie).

2011 – nadal – Dyrektor Akademickiego Centrum Badań Euroregionalnych pp. Instytutu Sławistyki PAN w Warszawie przy PWSZ im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, kierownik zakładu edukacji,

kierownik pracowni etnopedagogiki, Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia; *prowadzone przedmioty*: kierunek pedagogika: Pedagogika ogólna, Pojęcia i systemy pedagogiczne, Dydaktyka ogólna, Teoretyczne podstawy kształcenia, Edukacja regionalna, seminarium dyplomowe, kierunek Filologia, specjalność język angielski/język niemiecki: Dydaktyka ogólna, Pedagogika ogólna.

Wybrane publikacje od 2005 roku:

Monografie autorskie:

1/ *Świadomość ekologiczna jako problem edukacji szkolnej*, WRK ZSMP Zielona Góra 2001, ISSN 83-903808-7-0, ss.173

2/ *Krótką powtórka z dydaktyki ogólnej (przewodnik)*, Seria pomoce dydaktyczne, zeszyt nr 15, Gorzów Wielkopolski 2005, ISBN 83-89682-01-X, ss.67.

3/ *Transmisja tożsamości (Studium przypadku Łemków)*, Wydawnictwo Lemko Tower, Strzelce Krajeńskie 2013.

Monografie współautorskie:

1/ *Program i podręcznik we wczesnej edukacji – wybrane zagadnienia*, B.A. Orłowska, A. Olczak, Wydawnictwo Naukowe PWSZ Gorzów Wielkopolski 2011, ISBN 978-83-63134-28-0, ss. 107.

Oddane do druku:

1/ B. Orłowska, A. Olczak, *Edukacja przedszkolna – odkrywanie jej znaczenia*; po recenzji, oddana do druku.

Monografie redagowane:

1/ *Student niepełnosprawny w uczelni (teoria i praktyka)*, red. nauk. B.A. Orłowskiej, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2008, ISBN 978-83-89682-87-7, ss.59.

2/ *Warto było się spotkać. 10 lat doświadczeń polsko – niemieckich studiów na kierunku praca socjalna w PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim i w Hochschule Lausitz*, red. nauk. B. A. Orłowska, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2012, ISBN 978-83-63134-60-0, ss. 92.

Monografie współredagowane:

1/ *Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli* – pod red. B.A. Orłowskiej i B. Walak, PWSZ w Gorzowie Wielkopolski 2010, ISBN 978-83-89682-81-9, s.151.

2/ *Oblicza szkoły*, pod red. B. Orłowskiej i B. Walak, Wydawnictwo Naukowe Gorzów Wielkopolskim 2011, ISBN 978-83-63134-04-4, ss.182.

3/ *Uczelnia przyjazna niepełnosprawności. Pomędzy stereotypami a rzeczywistością funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie*, pod red. B. A. Orłowskiej, P. Prüfera, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2011, ISBN 978-83-89682-89-5, ss.167.

4/ *Przelamywanie barier psychologicznych, społecznych i emocjonalnych w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych w społeczeństwie*, red. B. Orłowska P. Prüfera, Gorzów Wielkopolski 2011, ISBN 978-83-89682-19-2, ss. 153.

5/ *Globalno – lokalne wyzwania uczelni wyższych związane z niepełnosprawnością*, red. B. A. Orłowska, P. Prüfer, Wydawnictwo Naukowe PWSZ Gorzów Wielkopolski 2012, ISBN 978-83-63134-48-8, ss. 181.

6/ *Przed i po akcji „Wisła”*, A. Chabasińska, P. A. Leszczyński, B. A. Orłowska, M. Pecuch, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2012, ISBN 978-83-63134-56-3, ss. 259.

7/ *Mniejszości regionu pogranicza. Separacja, adaptacja, integracja, asymilacja*, B.A. Orłowska, K. Wasilewski, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2012, ISBN 978-83-63134-64-8, ss.335.

8/ *Romowie w Europie. Tożsamość i współczesne wyzwania*, red. J. Faryś, P. J. Krzyżanowski, B. A. Orłowska, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2013, ISBN 978-83-63134-45-7, ss. 355.

9/ *Edukacja i niepełnosprawność w wyobraźni socjopedagogicznej*, red. B.A.Orłowska, P. Prüfer, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2013, ISBN 978-83-

10/ *Romowie w Europie* pod red. J. Farysia, P. Krzyżanowskiego, B. Orłowskiej (wydanie drugie poprawione i rozszerzone) – oddane do druku

Artykuły:

1. *Perspektywa wspólnych kierunków kształcenia w ramach Europejskiego Modelu Edukacji* [w:] Rola wyższych uczelni w regionie w kontekście wejścia Polski do Unii Europejskiej, red. naukowa prof. dr hab. Zenon Głodek i dr hab. Elżbieta Skorupska – Raczyńska, PWSZ Gorzów Wlkp. 2005, ISBN 83-89682-06-0, str. 35-41.
2. *Dziedzictwo kulturowe regionu w aspekcie wielokulturowości pogranicza* [w:] Dziedzictwo kulturowe regionu gorzowskiego tom II pod red. Elżbiety Skorupskiej – Raczyńskiej, Gorzów Wlkp. 2005, ISBN 83-89682-16-8, str. 9-15.

3. *Czym jest pogranicze. Kwestie definicyjne*, [w:] *Kultura pogranicza - Pogranicze kultur*, red. naukowa Adam Bobryk, Siedlce – Pułtusk 2005, ISBN 83-89709-54-6, str.7-10.
4. *Szkolnictwo specjalne a kształcenie integracyjne w świetle nauki i praktyki pedagogicznej*, [w:] *Профессиональная подготовка специалистов социальной и образовательной сфер в условиях трансформации современного общества: проблемы и перспективы*, Витебск 2005, ISBN 985-425-507-7.
5. *Podwójny dyplom drogą do wolnego, europejskiego rynku pracy (Koncepcja projektu)* [w:] *Pedagogika Szkoły Wyższej nr 28 Szczecin – Warszawa 2006*, ISBN 9788375180169, s. 175-178.
6. *Wielokulturowość w edukacji jako konsekwencja rozwoju procesu globalizacji* [w:] *Wychowanie – aktualne problemy i zagrożenia*, red. B. Piątkowska, Wydawnictwo PWSZ im. Angelusa Silesiusa, Wałbrzych 2006, ISBN 83-88425-47-1, s. 41-48.
7. *Pedagogika emancypacyjna w aspekcie zmian w polskiej edukacji*, [w:] *Zeszyty Naukowe PWSZ 1, Gorzów Wielkopolski. 2006*, ISBN 83-89682-85-0, s.69-72.
8. *Pedagogy of emancipation a way to free education*, [w:] *Wissenschaftliche Beiträge der Fachhochschule Lausitz VI. Ausgabe (2007) FL University of Applied Sciences, Senftenberg 2007 Niemcy – ISSN 1860-4897, ISBN 3-9810211-2-6, s.16-17.*
9. *W poszukiwaniu właściwej drogi do wolności edukacyjnej* [w:] *Uniwersytet Szczeciński Rozprawy i Studia T. (DCCXLVI) 672 Z dziejów oświaty polskiej, Księga Jubileuszowa dedykowana Profesor Danucie Koźmian pod redakcją Ilony Kość i Elżbiety Magiery*, Szczecin 2007, ISBN 978-83-7241-616-2, ISSN 0860-2751, s.277-280.
10. *Kształtowanie lemkowski tożsamości kulturowej (na przykładzie zespołu Lemko Tower)* [w:] *Język. Religia. Tożsamość. Tom II pod red. naukową Grzegorza Cyrana i Elżbiety Skorupskiej Raczyńskiej*, PWSZ w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp. 2008, ISBN 978-83-89682-62-1, s.183-193.
11. *System kształcenia ustawicznego – dylematy między spójnością a różnorodnością*, [w:] *Wyzwania Lubuskiego Rynku Pracy „Rozwój z troską o człowieka”*, Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze, Zielona Góra 2008, ISBN 978-83-60087-33-6, s.77-91.
12. *Niepełnosprawni studenci w PWSZ w Gorzowie Wlkp.* [w:] *Student niepełnosprawny w uczelni (teoria i praktyka)* pod red. B.A.Orłowskiej, Gorzów Wlkp. 2008, s.25-32, ISBN 978-83-89682-87-7.
13. *Kultura lemowska w wielokulturowej społeczności*, [w:] *Lemkowie, Bojkowie, Rusini historia, współczesność, kultura materialna i uchowa*, Tom II, red. naukowa S. Dudra, B. Halczak, I. Betko, M. Śmigiel, Zielona Góra – Słupsk 2009, ISBN 978-83-60087-38-1, str. 195-200.
14. *Język nauki, dydaktyki i religii w kulturze lemowskiej* [w:] *Język doświadczenia religijnego tom II*, pod red. naukową E. Skorupskiej – Raczyńskiej, Szczecin 2009, ISBN 978-83-89872-26-5, str.437-450.

15. *Haupt- und Nebensstudiengang In der Lehrerausbildung In Polen und die kulturelle Vielfalt des Europäischen Hochschulraums* – Wiedeń 6-9.05.2009, ISBN 978-3-643-50024-3, str.47-53.
16. *Tożsamość a emancypacja – (dwa słowa dwa światy?)* – [w:] Kreowanie tożsamości szkoły, Tom 2, Konteksty historyczne, społeczno – kulturowe, edukacyjne, redakcja Krystyna Chałas, Beata Komorowska, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, ISBN 978-83-7363-897-6, s. 401-408.
17. *Pokaż mi Pan taki kraj, gdzie nie ma mniejszości narodowych*– [w:] Post Hominum Memoriał Profesorowi Januszowi Farysiowi – uczniowie i przyjaciele, Gorzów Wlkp. 2009, ISBN 978-83-89682-53-2, s. 209 – 222.
18. *Edukacja wielokulturowa – konieczność czy chwilowa moda?* [w:] Przestrzeń edukacyjna – dylematy, doświadczenia i oczekiwania społeczne, IMPULS, Kraków 2010, ISBN 978-83-7308-956-3, s. 117-124.
19. *Edukacja wielokulturowa, międzykulturowa i proeuropejska – czy potrzebna od dzieciństwa?* [w:] Dziecko w kontekstach edukacyjnych pod red. Bożeny Grzeszkiewicz, ISBN 978-83-62355-27-2, Szczecin 2010, s. 83-94.
20. *Nauczyciele klas początkowych a kwestia mniejszości narodowych i etnicznych w szkole* [w:] Edukacja w przebiegu życia od dzieciństwa do starości, pod red. M. Kowalskiego i A. Olczak, wydawnictwo IMPULS, Kraków 2010, ISBN 978-83-7587-347-4, s. 219-237.
21. *Zawód nauczyciel – świadomy wybór czy przypadek?* – [w:] Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli – pod red. B.A. Orłowskiej i B. Walak, PWSZ w Gorzowie Wlkp., ISBN 978-83-89682-81-8, s. 39-48.
22. *Eurowaisenkinder als eine sozialpolitische Erscheinung in Polen*, publikacja na stronach internetowych Hochschule Lausitz 2010, www.hs-lausitz.de/forschung/wissenschaftstage/10-
23. *Rodzina Łemkowska dawniej i dziś* – pod red. Stefanii Walasek i Leszka Albańskiego, Tom I, Przekaz tradycji i kultury na przestrzeni wieków, Jelenia Góra 2011, ISSN 2082-9019, s. 163-179.
24. *Mniejszość lemkowa w środowisku lokalnym – jej historia i współczesność*, [w:] *Kierunki rozwoju edukacji w zmieniającej się przestrzeni społecznej* pod red. Agaty Cudowskiej, Trans Humana, Białystok 2011, ISBN 978-83-61209-54-6, s. 603-612.
25. *Nauczanie języka ukraińskiego w Polsce* – [w:] Ukraińcy – historia i kultura, Sesja naukowa Szreniawa 24-25.06.2011, ISBN 978-83-86624-82-9, s.39-55.
26. *Łemkowie w zachodniej Polsce jako przykład międzykulturowego uczenia się społeczności* [w:] *Konflikt i dialog w wybranych społecznościach wielokulturowych*, pod red. nauk. Alicja Szerląg, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2011, ISBN 978-83-7432-730-5, s. 73-85.

27. *Polak – Łemek – dwa bratanki (o życiu w wielokulturowym społeczeństwie –dawniej i dziś)* [w:] Pogranicze, Studia Społeczne, Tom XVII cz. II Edukacja międzykulturowa pod red. Jerzego Nikitorowicza, Andrzeja Sadowskiego, Mirosława Sobieckiego i Jolanty Muszyńskiej, Białystok 2011, ISSN 1230-2392, s. 115-127.
28. *Edukacja i dialog w wielokulturowej społeczności* [w:] *Społeczeństwo wielokulturowe wyzwaniem w pracy nauczyciela andragoga*, pod red. J. Horyń i J. Maciejewskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, ISSN 0239-6661, ISBN 978-83-229-3204-9, s.179-188.
29. *Mniejszość etniczna Łemków jako mikroświat społeczny dla jej członków i obserwatorów*, [w:] *(Mikro)światy ludzi dorosłych*, red. nauk. M. Pryszmont – Ciesielska, Wrocław 2011, ISBN 978-83-62196-35-7, s.197-213.
30. *Nauczyciel przyszłości w opinii studentów i nauczycieli (komunikat z badań)*, [w:] *Oblicza szkoły* pod red. B. Orłowskiej i B. Walak, Wydawnictwo Naukowe Gorzów Wielkopolskim 2011, ISBN 978-83-63134-04-4, ss.175-182.
31. *Edukacja wielokulturowa i międzykulturowa – szansą na przygotowanie dzieci na spotkanie z Innym*, [w:] *Dziecko. Rzeczywistość, szanse i wyzwania*, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim, red. nauk. B. Grzeszkiewicz i B. Walak, ISBN 978-83-63134-08-2, ss. 201-211.
32. *Nauczyciel w spotkaniu z wielością narodową i etniczną w klasie szkolnej* – [w:] *Edukacja międzykulturowa – przełamywaniem barier społecznych w szkole*, pod red. J. Horyń, Wrocław 2012, ISBN 978-83-7789-073-8, s. 41-59.
33. *Wielokulturowość województwa lubuskiego w obszarze edukacji dzieci i młodzieży*, [w:] *Mniejszości regionu pogranicza polsko – niemieckiego. Separacja, adaptacja, integracja, asymilacja*, pod red. B. A. Orłowskiej, K. Wasilewskiego, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim, ISBN 978-83-63134-64-8, ss. 201-214.
34. *Historia pochodzenia nazwisk łemkowskich*, [w:] *Łemkowie, Bojkowie, Rusini. Historia, współczesność, kultura materialna i duchowa*, Tom IV, część 1, red. nauk. S. Dudra, B. Halczak, R. Drozd, I. Betko, M. Śmigiel, Słupsk – Zielona Góra 2012, ISBN 978-83-60087-63-3, ss. 575-585.
35. *Rozwój działalności Stowarzyszenia Miłośników Kultury Łemkowskiej*, [w:] *Przedsiębiorczość szansą rozwoju regionu*, Tom I, Polityka wsparcia i kreowania przedsiębiorczości, Uniwersytet Szczeciński, Zeszyty Naukowe nr 724, Ekonomiczne Problemy Usług nr 97, ISSN 1640-6818, ss.463-474.
36. *Preserving the National Identity of the Ukrainian Minority and the Polish Law*, [w:] *Reality of Politics, Estimates- Comments – Forecasts*, 2012, no 3, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012, ISSN 2082-3959, ss. 144-154.

37. *Współczesne problemy wielokulturowości*, [w:] Horyzonty Wychowania, Akademia Ignatianum w Krakowie, Instytut Nauk o Wychowaniu, nr 11/2012 (22), ISSN 1643-9171, ss. 205-225.
38. *Edukacja religijna jako podstawa dialogu między kulturami. Spojrzenie pedagoga*, [w:] PERSPECTIVA Legnickie Studia Teologiczno – Historyczne, Rok XI 2012 nr 2 (21), ISSN 1730-4172, ss. 130-143.
39. *Sytuacja wyznaniowa wśród Łemków na Ziemiach Zachodnich w latach 1947 – 1956*, [w:] PERSPECTIVA Legnickie Studia Teologiczno – Historyczne, Rok XI 2012 nr 1 (20), ISSN 1730-4172, ss.106-118.
40. *Podwójny dyplom drogą do wolnego europejskiego rynku pracy (koncepcja projektu) 10 lat później*, [w:] *Warto było się spotkać. 10 lat doświadczeń polsko – niemieckich studiów na kierunku praca socjalna w PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim i w Hochschule Lausitz*, red. nauk. B. A. Orłowska, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2012, ISBN 978-83-63134-60-0, ss.15-19.
41. *Sytuacja oświatowa dzieci z mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce (1990-2010)*, [w:] *Mobilizacja i etniczność. Procesy mobilizacji mniejszości narodowych i etnicznych w województwie zachodniopomorskim na tle doświadczeń grup narodowościowych w innych regionach*, pod red. M. Giedrojc, D. Kowalewskiej, M. Mieczkowskiej, Szczecin 2012, ISBN 978-83-7518-501-0, ss.69-86.
42. *Religijność współczesnego człowieka w powiązaniu z etnicznością, tożsamością i pograniczem*, [w:] *Społeczeństwo i Rodzina*, nr 32 (3/2012), Stalowa Wola 2012, ISSN 1734-6614, ss.70-82.
43. *О потребностях этнического воспитания в школе*, [w:] *General and Professional Education*, journal, 4/2012, ISSN 2084-1469, ss. 36-45.
44. *Edukacja dzieci romskich*, [w:] *Romowie w Europie. Tożsamość i współczesne wyzwania*, pod red. J. Farysia, O. J. Krzyżanowskiego, B. A. Orłowskiej, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim 2013, ISBN 978-83-63134-45-7, ss. 273-283.
45. *Асиміляція чи адаптація лемків на західних землях Польщі*, [w:] *Карпатський Край, Наукові студії з історії, культури, туризму, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*, 2013'1 (3), ISBN 978-966-2988-53-6, ss.5-13.
46. *Hasło edukacja międzykulturowa/wielokulturowa* [w:] *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, Tom 2, red. Tomu A. Weissbrot- Koziarska, I. Dąbrowska – Jabłońska, Uniwersytet Opolski, Opole 2013, ISBN 978-83-7395-545-5, ss. 29-31.

47. Hasło *mniejszość* [w:] *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, Tom 2, red. Tomu A. Weissbrota- Koziarska, I. Dąbrowska – Jabłońska, Uniwersytet Opolski, Opole 2013, ISBN 978-83-7395-545-5, ss. 80-82.
48. *Prawosławne cerkwie w powiecie strzelecko – drezdeneckim*, [w:] *Uwarunkowania rozwoju turystyki i rekreacji w regionie*, red. nauk. W. Staniewska – Zątek, A. Wołoszyn, PWSZ w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp. 2013, ISBN 978-83-63134-69-3, ss.191-204.
49. *Muzyka jako obszar komunikacji międzykulturowej Łemków w środowisku lokalnym*, [w:] *Kompetencje międzykulturowe jako kapitał społeczności wielokulturowych*, red. nauk. J. Muszyńska, W. Danilewicz, T. Bajkowski, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2013, ISBN 978-83-62015-63-4, ss.162-182.
50. *Turystyka w strony przodków szansą na powrót do korzeni*, [w:] *Handel Wewnętrzny*, Tom I, Turystyka i rekreacja w rozwoju cywilizacyjnym, ISSN 0438-5403, ss. 318-330.